

GYÓGY-ÍR

SZERKESZTI: LÉVAY GIZELLA, DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS ■ 2005. AUGUSZTUS 23.

IDEGI KÓDOT OLVAS A VILÁGHÍRŰ SZEGEDI KUTATÓCSAPAT

Agyunk nyitott könyv

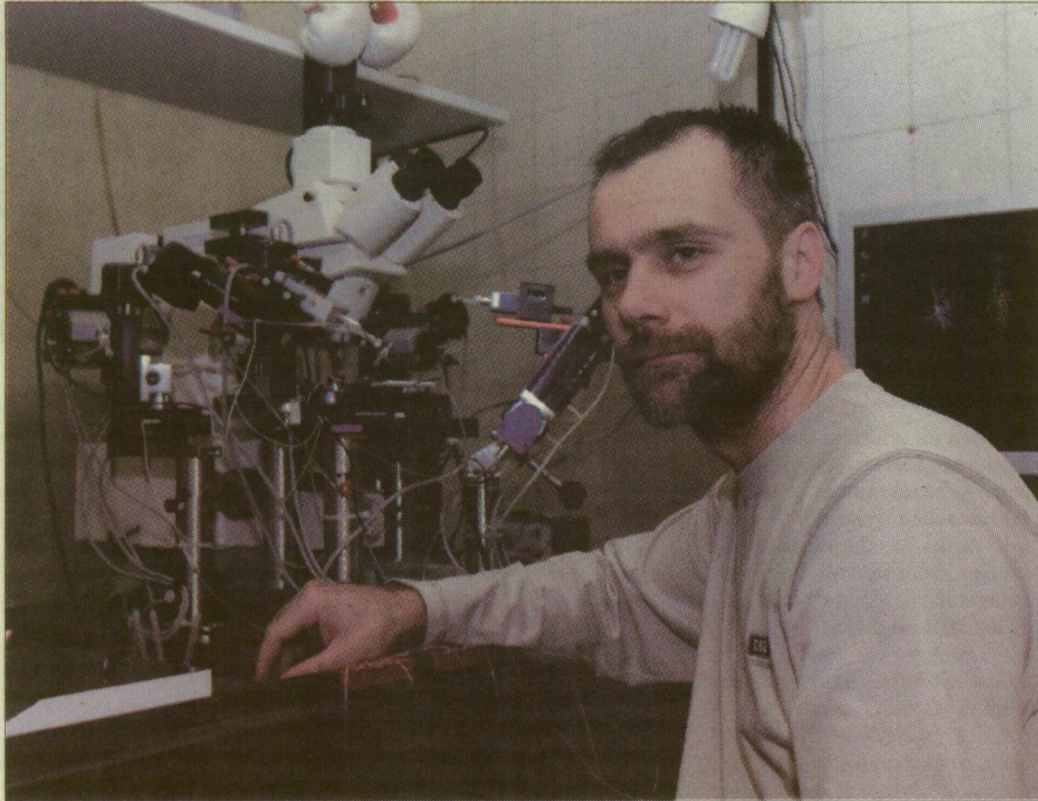
Életét az agykéreg kutatásának szenteli, azon belül is az érzelmek és gondolatok feltérképezésére készül itthon, Szegeden, Tamás Gábor neurobiológus. Csúcsteljesítményű kutatóbázist hozott létre, világsí-
kerekét ér el és menedzsel.

Szegeden szerzett diplomát, majd négy éven keresztül Oxfordban tanult. Nyolc éve tért vissza a Tisza partjára, hogy megalapítsa saját agykutató-csoportját Tamás Gábor neurobiológus. A harmincöt éves fiatalember eredményes, sőt bravúrkísérletekkel büszkélkedő laboratóriumot vezet a Szegedi Tudományegyetem Összehasonlító Élettani Tan-
székén.

A Heuréka-érzés

Amikor éppen nem kutat, feleségével túrakra indul. Arról, hogy miért települt haza, és hogyan teremtett csúcskutató bázist egy, a tudományos kutatások terén felkapaszkodó országban – nemrégiben előadást tartott a veszprémi egyetemen. A siker receptjét összefoglalva hangsúlyozta: a tanszéki háttér és az együttműködés az idegsebészeti klinikával egyaránt szükséges. Ugyanakkor az alapvető műszereket és a szükséges felszereléseket – döntő részben angol és amerikai kutatásfinanszírozó magánalapítványok támogatásával maga teremtet-
te elő.

– Az érzelmek és gondolatok idegi kódját kutatjuk nyolcan: szegedi biológusok, matematikusok és programozók. Az agykéreg finomszerkezetének új lendületet adtunk Szegeden – foglalta össze az egyetemi docens. – Ritka, ám nekünk háromszor is megadatott az új felfedezés öröme, a Heuré-

Tamás Gábor: Az agykéreg finomszerkezetének új lendületet adtunk Szegeden FOTÓ: KARNOK CSABA

ka-érzés. Máig emlékszem azokra a napokra, amikor felismertük a megoldásokat, melyeket természetesen hosszadalmas kísérletezés és bizonyítás követett.

Kódok és érzelmek

Az eddigi legnagyobb eredményünk, hogy a két agykéregben működő gátlóhatás közül felfedeztük a lassú gátlás sejtjeit. Elődeink tizenöt éve kiderítették, hogy két gátló hatás működik az agyban, melyek csillapítják a működését. A gyors típusú gátlásért felelős sejtet viszonylag gyorsan meg is találták, sőt rájöttek, hogy igen sok fajtája létezik. Az első lassú gátlósejtet azonban mi találtuk meg, és bár eredményeinket más laborok idén megerősítették; mindezidáig ez az egyetlen gátlósejt ismeretes.

– Az agykutatás a biológiának olyan része, ahol még néhány alapelv is tisztázásra

vár. Szegeden azt vizsgáljuk, hogy miként kódolja idegrendszerünk a gondolatokat és érzelmeket. Eredményeinkkel az ideggyógyászatnak és gyógyszerkutatásnak adnánk átütő erőt – magyarázta Tamás Gábor, majd szemléletes példán keresztül értelmezte a feladatukat. – Az agyunk, pontosabban az agykérgünk képezi le a külvilág-ból érkező jeleket. Ha az írás-hoz hasonlítom, azt mondhatom, a szöveget már látjuk, de elolvasni még nem vagyunk képesek. Nem ismerjük a betűket, és nem tudjuk, hogyan állnak össze szavakká, hogy azokból mondatokat formálhassunk. A betűről, azaz az idegi kód legkisebb egységeiről tehát csupán elképzelésekkel rendelkezünk. Hogy mi lehet ez az elemi egység, közel nyolcvan éve kutatják intenzíven, és az utóbbi évek fejlődése alapján reméljük, hogy a következő néhány évtizedben

kideríti valaki, amihez a szegedi kutatásokkal mi is hozzájárulhatunk. Ehhez az idegi kód alapegységét mindenki számára elfogadható kísérletekkel kellene alátámasztani.

Az agykéreg mintázata

Ugyanígy az idegsejt szerepe is megfejtésre vár a folyamatban, vagyis rá kell jönnünk, hány idegsejt kell ahhoz, hogy lekódolja az agyunk, ha például éppen egy emberi arcot látunk. Feltételezzük, hogy egyetlen sejt nem elég, sőt valószínűleg több százra van szükség. Bár lehetnek kitüntetett szerepű idegsejtek, amik nagyobb információkat képesek tárolni. Most ezeket vizsgáljuk. Talán nemsokára megláthatjuk az agykéreg mintázatait, és rájövünk, hogyan alakulnak ki azokból a bizonyos betűkből szavak.

DOMBAI TÜNDE

NAPI MELLÉKLETEK

Szerda **LÉGYOTT**
Csütörtök **BIZALMASAN**
Péntek **DÉLMADÁR**
Szombat **SZIESZTA**
Hétfő **A DÉL SPORTJA,**
A PÉNZ BESZÉL

WWW.DELMAGYAR.HU

Olívaimitációk

A Magyarországon vásárolható olívaolajok jó része nem valódi, hanem melléktermék, amelyet a magyar üzletekben sansa, pomace orujo és más neveken forgalmaznak, ám a palackokon ábrázolt olívaolajok megteveszthetik a vásárlókat.

MTI

Az extra virgin – tiszta szűz – felíratra kell figyelni: ezek a jó minőségű, valódi, az egészségre kívánatos, jó hatással bíró olajok. Ezzel ellentétben a sansa – adja hírül az egyik internetes oldal – valójában melléktermék, és a centrifugálás során keletkező maradványokból készül.

Az olajpogácsából kisajtol olaj mindössze egy százalékban tartalmaz olyan összetevőket, amelyek a tiszta szűz

olívaolajokra jellemzőek. A sansát a mediterrán országokban gyakorlatilag nem használják az emberek főzésre – ezen a tájon nagyon ügyelnek az alapélelmiszernek számító olíva minőségére.

Gyakorlatilag nem is kerül jobb üzletekben sansa forgalomba. Inkább – állítja az egyik külföldi gasztronómiai magazin – állati takarmánynak ideális ez, jóllehet, nem káros az ember egészségére sem.

OLVASÓSAROK

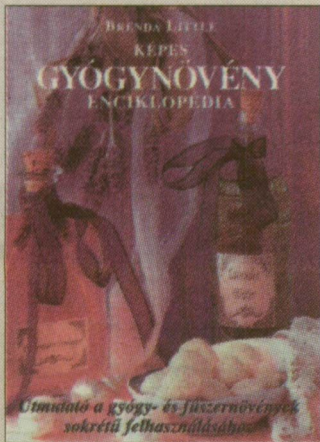
Fűben-fában orvosság

Még itt a nyár, az ember megy a gyalogösvényen, és egyszer csak megérez valamit a párás, mozdulatlan levegőben, s nincs kedve továbbhaladni. Érz, az illat, melyet belélegez: jó. Mi több, használ is. De melyik is az a növény? És pontosan mire is használható?

Brenda Little Képes gyógynövény-enciklopédiája minden kérdésre választ ad. Alcíme (Útmutató a gyógy- és fűszernövények sokrétű felhasználásához) még inkább kétségtelenné teszi: ez az a könyv, mely kell nekünk.

Az Egmont Hungary Kft. kiadta, közelmúltban megjelent kötetnek az is hasznát veszi, aki konkrét megbetegedésére keres konkrét gyógynövények révén elérhető, egészen konkrét gyógyhatást – s az is, aki, ezen túlmenően, „mindent” tudni akar gyógynövényekről és világukról (a könyv nem hiába enciklopédia). Meglehetősen tág az említett világ, többszázféle gondra-bajra jelenthet gyógyírt minimum ugyanannyi gyógynövény – az asztmától az érelmeszesedésen át a rovarcsípésen keresztül a vérnyomás-rendellenességekig, és így tovább. Kiderül a kötetből, milyen növénynek mely részét miképpen kell fölhasználni gyógyhatás-elérésre. (Figyelem! Bár a gyógynövény-fölhasználás az úgynevezett „szelíd gyógymódok” közé tartozik, anélkül semmiképp ne alkalmazzuk, hogy ki ne kértük volna szakember tanácsát – ha egyébként is gyógyászati kezelés alatt állunk, akkor főleg ne!) Gyógynövényrel még gyógybor, gyógyzsír is készíthető. A gyógynövények köré egész életforma épülhet. Ez az életforma, persze, a mai körülményeink között, általában elég töredékesen valósítható meg – ám hogy valaki kísérletet tesz ennek elérésére, számos esetben már az is maga a gyógyulás.

F. CS.

Kozmetológiai, Lézersebészeti és Fényterápiás Intézet

Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika szakorvosai

LÉZERTERÁPIA

- **TARTÓS SZŐRTELENÍTÉS**
- Ránceltávolítás és arcifortifikálás
- Acnes, traumás hegek kezelése
- Értágulatok, tüzfoltok, seprűvenák, felületi visszértágulatok kezelése

Részletes tájékoztatás és bejelentkezés: 62/54-52-52

Helyszín: Szeged, Korányi fasor 6. Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika Ambulancia

Dr. Weisz Veronika belgyógyász kardiológus

Általános belgyógyászat, • magas vérnyomás, • szívbetegség kezelése, • testsúlycsökkentő program

A MÁV Önkéntes Nyugdíjbiztosító tagjainak a vizsgálat a biztosító terhére vehető igénybe.

Magánrendelése: Gogol u. 25., hétfő és csütörtök, 16–18-ig.

BEJELENTKEZÉS RENDELÉSI IDŐBEN 326-308 vagy 06-30-99-55-788

HAPPY DENT 8000 Fogorvosi rendelő

- Ultrahangos fogkö-eltávolítás
- Tömések és pótlások minden fajtája
- OPT (panoráma) és helyi fogrontgen
- Műgyökér-beültetés
- Professzionális fogfehérítés 1 óra alatt

Szeged, Bárka u. 1.

Rendelési idő: hétfőn, szerdán 8.00–12.00, kedden, csütörtökön 14.00–18.00 óráig.

Telefon: (62) 426-185 Ügyelet: (30) 945-1975

PRAXIS

Dr. HARTAI TAMÁS főorvos

FÜL-ORR-GÉGÉSZ ÉS AUDIOLÓGUS

GYERMEK ÉS FELNŐTT BETEGEK GYÓGYÍTÁSA

MAGÁNRENDELÉSE:

GYÓGY-PALOTA SZEGED, SZENT F. U. 8. • RENDELÉS: HÉTFŐ 18–20 ÓRÁIG • 62/550-797

HMV.-HELY, KINIZSI U. 2. • RENDELÉS: KEDD 17–19 ÓRÁIG • BEJELENTKEZÉS: 20/247-3668

ESZIK SZEMÉSZETI SZAKRENDELÉS minden korosztálynak.

- Kontaktlencse-illesztés
- Vények felírása, beváltása
- Szemüvegkészítés rövid határidőre
- Napvédő előtét minden szemüveghez
- Nyári kontaktlencse- és szemüveglencse-akció

Bejelentkezés telefonon: 62/420-642

medsound kft. Audiológiai szakellátás

Szeged, Roosevelt tér 7–9. (Égő arany mögött)

Nyitva: h.–sz.: 8–16, k.–cs.: 10–18, p.: 8–14 • Tel.: 06-30/689-7892

Hódmezővásárhely, Kinizsi u. 2. (Árpád Fejedelem Patikával szemben)

Nyitva: h.–p.: 9–16 • Tel.: 30/689-7887

Üzlet nyílt!

- Digitális, digitálisan programozható hallókészülékek illesztése, szervizelése
- Esztétikus mélyhallójáratú készülékek
- Ingyenes hallásvizsgálat, orvosi tanácsadás
- Ingyenes utógondozás
- Fülilleszték, zajvédő – uszodai illesztékek
- Jelző- és komforteszközök bemutatása, beszerelése
- Energiatorrások

Szegeden rendel: **Dr. BENDER EDIT** fül-orr-gégész audiológus szakorvos

BUDAI ERIKA audiológus szakasszisztens

Hódmezővásárhelyen rendel: **Dr. ROVÓ LÁSZLÓ** adjunktus fül-orr-gégész, audiológus szakorvos